

COMMEMORACIÓ DEL 75è ANIVERSARI DE LA PRESA DE POSSESSIÓ DE LA PRIMERA ALCALDESSA DE CATALUNYA

Bellprat, 19 de setembre de 2009

Molt bon dia. Senyor alcalde, senyora diputada, senyora presidenta de l'Institut Català de les Dones, regidors de l'Ajuntament de Bellprat, alcaldesses i alcaldes, regidores i regidors d'altres ajuntaments, representants del Consell Comarcal, senyores i senyors, diuen que als ajuntaments hi trobem l'essència de la política: la política de la proximitat, del dia a dia dels pobles, dels carrers, dels barris.

No podem oblidar que la política local és la gestió dels espais públics del municipi, però també la gestió de les discrepàncies i dels conflictes que en major o menor grau genera tota convivència.

I no és una feina fàcil. Ho dic per experiència. Vaig ser regidor de la meva ciutat durant catorze anys. Però també dic per experiència que és una feina apassionant, tan exigent com satisfactòria.

Permetin-me dos apunts personals, molt breus i molt ràpids, i els demano excuses per endavant, però crec que és imprescindible que els esmenti avui aquí. Si jo avui tinc l'honor d'acompanyar-los en aquest acte com a president del Parlament és perquè un dia vaig ser regidor de l'ajuntament de la meva ciutat. Essencialment per això.

I el segon: crec sincerament que els municipis són l'autèntica escola de la política, l'autèntica escola dels polítics. És on trobem els polítics i les polítiques més esforçats, més il·lusionats, més honestos, i en un moment en què la nostra societat tan sovint es qüestiona la política crec que és bo retre avui també homenatge al món municipal pel que representa, pel que representa en la manera de fer política.

Encara més: el que anomenem "municipalisme" conté una força massa vegades menystinguda. Moltes vegades no pensem que el municipalisme és capaç de fer país, és capaç de construir nació –de fet ha construït nació–, és capaç d'impulsar

moviments socials amb l'energia precisament de la proximitat, del coneixement de qui té a tocar de mà la realitat ciutadana, moviments que neixen des de l'arrel de la societat.

Aquesta potència del món local ens l'ha recordada recentment una població, Arenys de Munt, amb una experiència impulsada des de la societat civil de la població amb la complicitat de les forces polítiques i de l'Ajuntament, una experiència que, per cert, en certa manera, ha remogut el país, ha modificat el context en què ens trobàvem.

L'àmbit local reflecteix millor que cap altre el pols del país, el grau d'evolució dels canvis socials. I és aquesta connexió de la política amb la realitat més propera i immediata el que fa especialment significativa aquella elecció de fa setanta-cinc anys, la d'una dona com a alcaldessa de Bellprat.

Nativitat Yarza és més que un símbol. És l'expressió de la realitat d'un canvi a la nostra societat. Aquell fou un gran pas per a la lluita del feminisme, un pas de normalitat, que és el que cerquem: normalitat contra tota discriminació.

Amb aquell gest el poble de Bellprat va donar exemple. La dona no solament havia aconseguit veu en la vida política, no solament podia participar, sinó que liderava, tenia autoritat.

Aquell fou un salt endavant que, malauradament, com tants altres assolits per la República, va quedar en record, esborrat per la repressió de la dictadura franquista i per l'amnèsia imposada per la Transició.

Però es va fer, va ser real. Bellprat va escollir democràticament una alcaldessa. I avui tot el poble ho pot dir en veu alta i amb orgull: Bellprat va ser pioner, va trencar aquella barrera que no és legal, però sí que és real, aquella barrera invisible present a la nostra societat, aquella herència cultural, de valors, de prejudicis, d'injustícia, que encara discrimina ara la dona en determinats àmbits, en massa àmbits.

Si mirem enrere amb objectivitat, veurem que l'avenç social amb relació al paper de la dona ha estat immens en poc temps, vist el curs de la història. I encara anem endavant. Però de la mateixa manera que dic que encara anem endavant també dic que encara no és suficient. Encara no s'ha assolit la igualtat de drets

efectiva, com proven, per exemple, les dades de diferències salarials per raons de gènere, fet absolutament incompreensible a les alçades de la història de la humanitat en què ens ha tocat viure. Encara són molts els casos en què no es valoren amb justícia les capacitats de la dona.

Ve a tomb ara recordar unes paraules de Maria Teresa Gibert, una militant republicana que al principi d'aquells anys trenta va escriure nombrosos articles sobre la participació de la dona a la política. I en un d'aquells articles deia que a les nacions nòrdiques "les dones poden ostentar orgullosament el títol de ministresses sense fer escapar rialles iròniques a cap superhome ni haver de tenir la condició indispensable d'ésser velles i lletges".

Avui el gran obstacle és encara el dels prejudicis, les resistències d'una cultura masclista que té moltes formes d'existir i d'expressar-se, però que, n'estic segur, sens dubte, acabarà caient. Com va caure fa setanta-cinc anys aquí mateix, a Bellprat, amb l'elecció d'un alcaldessa, la primera elecció democràtica d'una alcaldessa.

Per la nostra pròpia dignitat avui recordem i homenatgem Nativitat Yarza. Perquè la seva empenta, el seu compromís, en definitiva la seva persona, mereix ser coneguda i reconeguda per la Catalunya d'avui, perquè precisament la Catalunya d'avui mereix tenir present aquell fet del passat, un fet que forma part de la memòria històrica del nostre país, que per fi els darrers anys recuperem oficialment.

L'hem recuperada, però potser ara toca fer-ne divulgació. Tots els països tenen herois, tenen heroïnes, i a Catalunya sovint se'ns han amagat. Tenim, doncs, tot el dret a conèixer-los, tenim tot el dret a admirar-los, tenim tot el dret a emocionar-nos amb les seves gestes, amb les seves proeses. Ara és el moment, un cop s'ha començat a recuperar amb seriositat la memòria històrica, de fer-ne divulgació, també.

La vida de Nativitat Yarza és un exemple claríssim d'això que els dic: una heroïna que va fer grans coses i que, si m'ho permeten, si fos americana, posem per cas, com a mínim ja se n'haurien fet tres pel·lícules. És a això, al que em

refereixo: saber qui han estat els nostres herois, poder-nos emocionar amb ells i poder seguir el seu exemple.

Catalunya ha de mirar endavant, però ho ha de fer amb la dignitat i el saber que vénen de tenir present la nostra història, una història amb noms propis, amb pobles com Bellprat, amb persones com Nativitat Yarza, que ens han de donar aquest punt d'orgull que tota nació necessita per construir el seu futur amb plena llibertat.

Moltes gràcies.